

28 FEB 2014

Justis- og beredskapsdepartementet,
Redning og beredskapsavdelingen
P.b. 8005 Dep.
0030 OSLO

Vår ref: EFH/2013/5852/

Deres ref:

Lier 24.02.2014

Høring: Brannstudien. Brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk.

Lier kommune er enig i rapportens betraktning om at brann- og redningsvesenet utgjør en viktig ressurs for det samlede samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen. Brann- og redningsvesenet har viktige oppgaver på det forebyggende brannvernområdet og er kommunens viktigste operative redningsressurs.

Lier kommune har derfor gjennomgått "Brannstudien" med interesse og kommer med følgende høringsuttalelse. Høringen er kun administrativt behandlet. Lier kommune er deltaker i Drammensregionens brannvesen IKS (heretter DRBV) og referer derfor til DRBV i høringen.

Rapporten synes å ha en god analytisk tilnærming til brann- og redningstjenesten.

Rapporten foreslår i en viss grad at dagens dimensjonerings-, organiserings- og kompetanseregler i fremtiden ikke blir så rigide, men at det skal legges vekt på økt bruk av ROS-analyse i dimensjonering og organisering av brann- og redningstjenesten.

Så lenge rapporten foreslår at innsatstid (responstiden) opprettholdes som i dag må dagens brannstasjonsstruktur i hovedsak bestå. Dette medfører at utvidet bruk av ROS ikke nødvendigvis gir kostnadsbesparelser, men mer riktig bruk av midlene til tjenesteområdet. Lier kommune oppfatter det slik at utvalget ønsker å opprettholde stasjonsstrukturen for å sikre lokal forankring av brann- og redningstjenesten.

Utvalget påpeker i sammendraget s. 14 at grunnlaget for organiseringen og dimensjoneringen må ha som formål å verne liv, helse og materielle verdier. Lier kommune er av den oppfatning at brann- og redningsvesenet også må ha som formål å ivareta kommunens ansvar gitt i Forurensningsloven - miljøaspektet. Lier kommune ønsker derfor at dette tydeliggjøres i fremtidig arbeid.

Utvalget legger til grunn at fremtidens brannvesen skal forbli kommunalt. Begrunnelsen for dette er nærhetsprinsippet. Lier kommune er enig i dette til tross for at statlig brannvesen kunne vært diskutert. Tjenesteområdet er detaljregulert gjennom lov og forskrift som medfører at kommunens reelle påvirkning av dimensjonering og struktur oppleves begrenset.

Rapporten beskriver at det tilrettelegges for at brann- og redningsvesenet er en del av Lier kommunes administrasjon. Dersom en legger til grunn en annen av utvalgets hovedkonklusjoner, at brann- og redningsvesenets grenser skal følge fylkesgrensene, kan kommunen vanskelig se for seg at brann- og redningsvesenet kan bli en del av administrasjonen i samtlige av Buskerud fylkes 21 kommuner.

For at fremtidens brannvesen skal kunne bidra til økt samfunnssikkerhet gjennom blant annet å bistå i kommunenes ROS analyser og beredskapsplaner, samt gjennomføre egne ROS analyser må fremtidens brann- og redningstjenester bygge opp gode analysemiljøer. Dette er påpekt flere steder i rapporten. Dette vil kreve medarbeidere med annen utdanningsbakgrunn enn hva som er vanlig i dag. Lier kommune forventer at dette blir noe kostnadsdrivende, da lønnstilbudet må øke for å få inn nye medarbeidere med riktig kompetanse.

Utvalget peker også på erfaringslæring som et satsningsområde i fremtiden. Dette er viktig, men det er sentralt å ha klare føringer for hvordan dette skal gjøres. Et slikt tiltak har et godt formål, men vil fort kunne bli kostnadsdrivende da den operative brantjenesten er enten kasernert i fire dreierende lag som ikke er på jobb samtidig og/eller deltidsmannskaper som får timebetaling ved øvelser, møter og utrykninger. Systematisk erfaringslæring vil derfor fort generere ekstra timer/overtid.

Det påpekes også at utdanning av brannpersonell allerede er ressurskrevende da de skal ha grunnkurs, førerkort klasse C og kode 160 ("blålyslappen"), samt at utrykningslederne skal ha befalsutdanning trinn 1.

Det finnes ingen nasjonal/regional helhetlig struktur for spesialkompetanse. Dette medfører at spesialkompetansen er ujevnt spredt ut over i landet, eller kan være plassert i brannvesen som har få oppdrag og derved liten realkompetanse for å løse innsatsen på en kvalitativ og sikker måte. DSB bør derfor legge frem en overordnet nasjonal strategi for spesialtjeneste innen brann- og redningstjenesten.

Lier kommune kjenner seg igjen i de samfunnsmessige utviklingstrekk som utvalget har pekt på i brannstudien og støtter konklusjonen om at brann- og redningsvesenet i fremtiden vil måtte påta seg enda flere oppgaver innen samfunnssikkerhetsområdet.

Til tross for denne utviklingen vil Lier kommune peke på at ferdig utdannet deltidspersonell både med og uten dreierende vakt utgjør en stor beredskapsressurs. Dette både i førstelinje i mindre kommuner og tettsteder, men også i samvirke med kasernerte mannskaper ved store og/eller kompliserte innsatser. DRBV foretok i 2011 en gjennomgang av alle utrykninger i 2010 og konkluderte med at svært mange oppdrag løses relativt enkelt. Deltidspersonell, spesielt uten dreierende vakt utgjør dermed en kostnadseffektiv beredskap for å løse svært mange "daglige" oppdrag og bidrar dermed til en god lokal trygghet i kommunene og tettsteder. Sammenlignet med operativt Politipersonell (høyskoleutdannet) og ambulanspersonell (fagbrev) kan det virke som om dagens regelverk for brannpersonell er med på å sikre lokal beredskap når politi og ambulansstrukturer endres og sentraliseres.

Ulempen ved helse og politiets sentralisering er som utvalget peker på, at deltidspersonell blir stående lengre i tid med helse- og politirelaterte oppgaver på et skadested. Det er også registrert at deltidsmannskaper oftere må rykke ut på "first responder" (akuttmedisinske oppdrag) og at denne tendensen fortsatt er økende. Dette er rene helseoppdrag som brannpersonell varsles ut på fordi kjøreavstander for ambulansen er lang. Lier kommune støtter at rapporten peker på et behov for å avklare ansvar, opplæring og økonomi mellom helseforetakene og brannvesenet.

Lier kommune vurderer rapporten både til å være bred i sin analyse av brann- og redningsvesenet, samtidig som den går i dybden på sentrale temaer om dagens og fremtidens brann- og redningsvesen. På ett område er kommunen av den oppfatning at rapporten har en svakhet. Det er temaet om mangfold i brann- og redningsvesenet. En vurdering av større mangfold kunne etter kommunens mening forsterket både analysen av dagens brann- og redningsvesen og ikke minst betydningen økt mangfold i fremtidens brann- og redningsvesen. Lier kommune er kjent med rapporten "De siste villmenn i en ellers temmet verden" og at denne er referert til i kapittel 16.12, men mener at temaet burde vært del av analysene i flere av rapportens kapitler.

Brannstudien peker på at kort innsatstid er en av styrkene som dagens brannvesen har. Dagens krav til innsatstid vil derfor i stor grad beholdes, og dette støttes. Det støttes også at begrepet responstid innføres og at definisjonen av begrepet bør være lik for politi, helse og brannvesen. Derimot ønsker ikke Lier kommune at det skal bli mer fokus på responstid enn hva det er i dag. Dette kan bli uheldig med hensyn på kjøreadferd under utrykning. Både deltidsmannskaper som må kjøre privatbiler fra hjemmet til brannstasjonen og for hel-/deltidsmannskaper under utrykning med utrykningskjøretøyer. Begrunnelsen er at et for stort fokus på tidskrav vil kunne medføre for offensiv kjøring under ulike værforhold, i tett bebyggelse, i rushtid og lignende. Etter DRBVs egen vurdering medfører utrykningskjøring økt risiko for skade på 3. person og egne mannskaper.

Lier kommune er tilfreds med at utvalget vurderer å løse opp i dagens krav om regelmessighet av tilsyn. Det støttes et tilsyn som er mer risikobasert enn dagens regime. Dagens forebyggende ressurser er i stor grad knyttet til å gjennomføre tilsyn i tråd med regelverket. Lier kommune er i prinsippet enig om at brann- og redningsvesenet bør mer inn i kommunens øvrige ansvarsområder for i større grad forankre et godt forebyggende arbeid. Men, det stilles et spørsmål om dagens forebyggende ressurser er tilstrekkelig for å gjøre et godt forebyggende arbeid på alle de områder som brannstudiet peker på, selv om tilsynene blir risikobasert. Det virker også åpenbart at dersom brann- og redningsvesenet skal kunne gjøre en god faglig innsats på alle områdene som brannstudien peker på må utdanningsbakgrunnen til forebyggende personell generelt bli bredere og flere bør ha høyere utdanning enn i dag.

Brannstudiet konkluderer med at feiertjenesten også kan endres fra dagens oppgaver til mer oppsøkende virksomhet hos kommunens innbyggere med et generelt forebyggende fokus i hus og hjem. Dette støttes på bakgrunn av dødsbrannstatistikken som tydelig viser at folk omkommer hjemme i brann. Primært bør feiing endres til fordel for andre oppgaver, men ikke tilsynet av fyringsanleggene. Lier kommune påpeker at for å få til et slikt skifte må finansieringsgrunnlaget endres. Gebyrordningen må opprettholdes, men hjemmelsgrunnlaget endres.

Brannstudien peker på at førsteinnsats i fremtiden kan håndteres av en differensiert utrykningsstyrke, for eksempel fremskutt enhet eller førsteinnsatsenheter. DRBV har siden 2009 benyttet ”fremskutt enhet” med god erfaring. Gjennomgang av oppdragene, viser at det er mange akutte oppdrag som kan løses med 2 – 4 konstabler i stedet for et helt lag. Men, dette krever spesifikke kriterier samt en risikovurdering av det enkelte oppdrag og oppdragstype.

Brannstudien ønsker færre og større brann- og redningsvesen. Forslaget er 18 eventuelt 19 brann- og redningsvesen i fremtiden. Geografiske grenser skal være sammenfallende med fylkesgrensene. Dette for å få flere sammenfallende beredskapsgrenser i Norge. Lier kommune støtter prinsippet om færre og større brann- og redningsvesen, men påpeker at de mest optimale samarbeidsgrensene ikke nødvendigvis følger fylkesgrensene. Kommunene i Drammensregionen er deltager i flere samarbeidsfora som går inn mot Asker, Bærum og Oslo, for eksempel Vestregionen. Kommunene ønsker fortsatt å ha mulighet til å kunne utvikle brann- og redningssamarbeidet i denne retningen. I tillegg er to av DRBVs eierkommuner fra Vestfold og Lier kommune ønsker også at det er åpent for å kunne utvikle samarbeidet videre i Vestfold. Slik Lier kommune vurderer det, er utfordringen at DSB ikke har virkemidler for å styre brann- og redningsvesenets geografiske utvikling da dette er et kommunalt anliggende.

Det synes riktig at større enheter vil bli mer robuste ved store og de største innsatsene. Enhetlig utstyr, enhetlig ledelse, ledelseskapasitet, samtrening, ressurskunnskap, sambandserfaring med mer, vil styrke brann- og redningsetatens kapasitet for å håndtere flere mindre samtidige hendelser eller en stor hendelse. Dette sammenfaller med erfaringene etter etablering av DRBV. Lokalkunnskap og nærhet til eget samfunn/kommune vil fortsatt bli ivaretatt dersom krav til innsatstid opprettholdes, da kravet er dimensjonerende for brannstasjonsstrukturen.

For fremtiden må en legge til grunn færre 110-sentraler. I dag er disse organisert både i kommunalt brann- og redningsvesen, som interkommunalt selskap og som aksjeselskap. Det er derfor viktig at fremtidens retningslinjer også peker på nødvendigheten av et godt samarbeid mellom 110-sentralene og brann- og redningsvesenet. Det må unngås at 110-sentralene utvikler seg til å bli rene mottaks- og utalarmeringssentraler, men opprettholder forståelse av lokal risiko samt yte støtte og service til lokale innsatsmannskaper.

Rapporten konkluderer ikke med hvilken organisasjonsform nye brann- og redningsvesen skal ha, men overlater dette til kommunene. Lier kommune ønsker at DSB utreder de alternative samarbeidsmodellene som er aktuelle med fordel og ulempebetraktninger. Og gjerne med en anbefaling om organisasjonsform.

Med vennlig hilsen

Einar F. Heitmann
Kommunalsjef